

anaokulu • ilkokul • ortaokul • lise

OKAN EĞİTİM KURUMLARI
PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK BİRİMİ
BU MERAK BAŞKA: CİNSELLİK

ÇOCUKLARIMIZA CİNSELLİĞİ NASIL ÖĞRETECEĞİZ?

Çocuklar büyüdükçe çok soru sormaya, her şeyi öğrenmek istemeye meyillidirler. Aileler ise bir takım durumlarda çocuklarının sorularına nasıl cevap vereceklerini bilmiyorlar. Özellikle de çocukların cinsel soruları karşısında takılıp kalabiliyorlar.

Doğru bir cinsel eğitim belirlemek için çocuğa mahrem alanları öğretilmelidir. Mahremiyet eğitimiyle hem gelecekte sağlıklı ve mutlu bireyler yetişir hem de taciz olaylarının önüne geçilebilir.

Yetişkinliğinde farklı nedenlerle psikolojik takviye almak durumunda kalan hastalar incelendiğinde bu şahısların önemli bir kısmının çocukluğunda değişik cinsel travmalar geçirdiği, tacize maruz kaldığı görülür. Bu tür tacizlerin önlemek çocuğa cinsel eğitim vermekle mümkün olur. Cinsellikle ilgili farkındalık kazandırılan çocuk, muhtemel bir taciz durumunda çekinmeden büyüklerini haberdar edebilir.

Cinsel eğitimle cinsel özgürlüğün ve rastgele cinselliğin muhakkak birbirinden farklı tutulması gerekiyor. Her hangi bir konuda çocuğa doğru şekilde eğitim verilmezse çocuk o konu hakkında kulaktan dolma, asılsız bilgiler edinebilir. Bunun daha büyük sakıncaları vardır. Çocuk kendisinden sadece birkaç yaş büyük bir çocukla içinde cinsellik taşıyan bir oyun oynayabilir, oyun esnasında ne yaptığının farkında olan olmadan hoşlanma duygusu hissedebilir, sonrasında oyun tacize kadar varabilir. Bu yüzden çocuğa bulunduğu yaşa uygun bir şekilde kesin bir cinsel eğitim verilmeli. Eğer cinsellik çocuk için tabu olarak kalmaya devam ederse ileriki yıllarda diğer sorunlar da yaşanabilir.

YAŞA GÖRE CİNSEL EĞİTİM

Okul öncesi çocuğa öğretilen cinsellikle ilgili kavramlarla, okul dönemindeki ya da ergenlik dönemindeki çocuğa öğretilen kavramlar farklıdır. Okul öncesi çocuklarda genelde gerçeklik duygusu gelişmemiştir. Bu yaşlarda çoğu cinsellik taşıyan bir harekette bulunduğu anda, anne babalar genel olarak panikler. Anne babanın paniklediğini gören çocuk bu hareketi daha ilginç bulmaya başlar ve yapmaya devam eder. Eğer ebeveynlerin ilk tepkisi paniklemek olmazsa, anne-baba kayıtsız kalmayı başarabilir ve çocuğun ilgisini başka alanlara çevirebilirse çocuk bir zaman sonradan bu hareketini bırakır.

Okul çağında ise,

Çocukların **soyut düşünme becerileri** gelişmiştir, bu yüzden yaşamın gerçeklerini merak ederler. Bazıları **“Bebekler nereden gelir?”** diye sorar, bazıları **“Aşk ne demek?”** diye sorar. Bu sorular, çocukların kavramları daha iyi anlamalarını yardımcı edecek konuşmaları yapabilmek için oldukça iyi fırsatlardır.

• NEYİ BİLMEYE İHTİYAÇLARI VAR?

İlkokul çağındaki çocuklarda baskın olan ihtiyaç anatomilerine, var oluşlarına ve insanoğlunun sahip olduğu özelliklere dair gerçekçi bilgiler edinmektir. Farklı sosyal ortamlara girmek, okul ortamı ve kurulan arkadaşlık ilişkileri merak edilen konuların artmasında etkili olur. Bu sebeple çocuklar ebeveynlerini şaşırtacak sorular sorabilirler.

NE ŞEKİLDE KONUŞMAK GEREKİR?

- Mevcut merakları tatmin edilmediğinde çocuklar yanlış kaynaklara yönelebilirler. Bu sebeple ortaya çıkan fırsatları değerlendirme fırsatını kaçırmamaya çalışın.
- Bazen sorduğu sorular karşısında hazırlıksız yakalanmış olabilirsiniz. Böyle anlarda ona açıkça **“Bu konuyu bana sorman beni çok memnun etti. Bana güvendiğin için teşekkür ederim. Ancak bunu sana en uygun şekilde anlatabilmek için biraz zamana ihtiyacım var veya benim de araştırıp doğrusunu öğrenmem gerekiyor.”**diyebilirsiniz.
- Sevişme konusunu anlatırken kişiler arasındaki sevgiyi vurgulamak ve bunun yetişkinler tarafından kullanılan bir tür sevgiyi gösterme biçim olduğunu belirtmek önemlidir.
- Bazı çocuklar ise cinsellik hakkında soru sormayabilir. Bu sessizlik, cinselliğin bir “tabu” olarak öğretilmesinden veya çocuğun bunun ayıp olduğunu düşünmesinden kaynaklanabilir. Bu gibi durumlarda üremeyi anlatan çocuk kitaplarından faydalanılabilir.

MAHREMIYET KAZANDIRILMALI

- 1.adım: Özel alan tanımlanmalı
- 2.adım: Odanıza izin alarak girmesi gerektiğini öğretilmeli
- 3.adım: Tuvaletin kapısını kapalı tutması gerektiğini öğretilmeli
- 4.adım: Çocuğun özel alanlarına saygılı olunmalı
- 5.adım: Çocuğun cinsel organları sevgi objesi yapılmamalı
- 6.adım: İlk okulla birlikte özel mekân tanımlanmalı
- 7.adım: Ebeveynle ve kardeşle yatakları ayırmalı
- 8.adım: Kız ve erkek çocukların odalarını ayırılmalı
9. adım: Özel alan ihlallerine tepki belli edilmeli

CİNSİYETİNE GÖRE DAVRANILMALI

Çocuğa cinsel eğitim verilirken doğru cinsel kimlik kazanmasına da yardımcı olunmalıdır. Kadınların arasında yetişen erkek çocuklarını bazen anneler farkında olmadan kız kıyafetleriyle büyütürler. Herkes çocuğun bu halini sever, onu oynatırlar. Ancak çocuk büyüdüğünde kadınsı davranışlar sergilemeye başlar. Bu anne-babanın cinsel kimliği çocuğa yanlış öğretmesinden kaynaklanan bir durumdur. İleride bu konuda sorun yaşamak istemeyen ebeveynler çocuklarına cinsiyetlerine göre davranmaya özen göstermelidirler.

SORULAR CEVAP BULMALI

Çocukların en çok merak ettikleri konulardan biri dünyaya nasıl geldikleridir. Çocuk bunu sorduğu müddet ona büyük bir insana anlatmış gibi cevap verilmelidir. “Çocukları leylek getiriyor” gibi gerçek dışı hikâyelere başvurulmamalıdır.

“Bu soruyu sorman, merak etmen güzel bir şey. Cinsellik, bir kadınla erkek arasındaki özel bir durumdur. Fakat detaylarını öğrenmen için biraz daha büyümen gerekiyor. Büyüdüğünde anlatacağım” biçiminde bir izah etmek gerekir. Böylece çocuğa bu konu hakkında yalan söylenmemiş olur.

Konu ergenlik çağı döneminde açıklandığında ise cinselliğin insan hayatında manalı bir yerinin olduğunu ve bunun özel ve kayda değer bir kişiyle yaşanması gerektiğini, bu kişinin de insanın eş, yani eşi olması gerektiğinin açıklamasını yapmak gerekir.

Çocuğun merak ve şaşırma duygusu, öğrenmede kullandığı iki anahtar duygudur. Cinsel eğitim verirken bu konuda çocuğun merakını ve hayretini uyandırmamaya da özen gösterilmelidir. Eğer cinsellikle ilgili merak ve şaşkınlık uyandırıcı cevaplar veriliyorsa çocuk o alana ilgi duymaya başlar.

Çocuęu cinsellik hakkında bilgilendirmemenin sakıncaları göz ardı edilmemelidir. Çocuk merak ettiği bu konuyu bir şekilde ya arkadaşlarından ya da internetten yalan yanlış, kulaktan dolma bilgilerle öğrenebilir. Hem anne-babanın çocuğun bu konudaki sorularını cevapsız bırakması çocuğun soru sorma kapasitesini düşürür, bu kapıyı da kapatmamak gerekir.

Soran çocuk, her zaman hayatı daha basit öğrenir, sorunlara daha basit çözüm getirir. Sorulan soru hatalı olabilir, fakat çocuk nasıl yürümeyi düşse kalka öğrendiyse doğru soru sormayı da yanlış sorular sora sora öğrenecektir. Bu yüzden çocuğu azarlamadan, terslemeden, içindeki merak duygusunu yok etmeden sorularına yanıt vermek, o soruya verilecek bir cevap bulunamıyorsa “Bu konuyu araştırıp cevaplayayım” demek ve gerçekten de araştırıp, düşünüp cevap vermek uygun bir davranış olacaktır.

Çocuklar için kitap önerileri;

- Burcu ve Berk Serisi’nden Cinsellik
<http://www.idefix.com/kitap/burcu-ve-berk-ile-cinsellik-defne-ongun-muminoglu/tanim.asp?sid=EEMO557KIB5B5FBE4Z49>
- Miniklerin Dünyası Serisi’nden “Ben Nereden Geldim?”

Anne-Babalar için kitap önerileri;

- Ben Nereden Geldim
<http://www.idefix.com/kitap/ben-nereden-geldim-peter-mayle/tanim.asp?sid=JXKRY67SGN3NBW6TW1PO>
- Çocuklarımızla Cinsellik Hakkında Nasıl Konuşmalı?
<http://www.idefix.com/kitap/cocuklarımızla-cinsellik-hakkinda-nasil-konusmali-bengi-semerci/tanim.asp?sid=N6GD5DNDS81KBVFYNSA6>

KAYNAKLAR:

- <http://www.todaysparent.com/family/parenting>
- Makul Çözüm – Aile İçi İletişim Rehberi Prof.Dr.Nevzat TARHAN
- Çocuklarımızla Cinsellik Hakkında Nasıl Konuşmalı Prof.Dr.Bengi SEMERCİ

Burcu DAĞLI

İlkokul Rehberlik Öğretmeni

anaokulu • ilkokul • ortaokul • lise

